

Doç. Dr. Mehmet BULUT

KAMU MALİYESİ DERSLERİ

HER SEYİN EN MÜHİM NOKTASI, BASLANGICTIR.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	3
İÇİNDEKİLER	5
BİRİNCİ BÖLÜM	11
KAMU MALİYESİ NEDİR? NEYİ AMAÇLAR?	11
1.1. İHTİYAÇLAR VE KAYNAKLAR	13
1.2. MALİYE İLMİNİN KONUSU (KAMUSAL İHTİYAÇLAR VE KAYNAKLAR)	15
1.3. DEVLET VE KAMU SEKTÖRÜ KAVRAMLARI	16
1.4. DEVLETİN EKONOMİDEKİ ROLÜ NE OLMALI?	19
1.5. KAMU MALİYESİNİN İŞLEVLERİ	24
1.5.1. Kaynak Dağılımında Etkinliğin Sağlanması	24
1.5.2. Gelir Dağılımında Etkinliğin Sağlanması	25
1.5.3. İktisadi İstikrarın Sağlanması	27
1.5.4. 5018 Sayılı Kanun’a Göre Kamu Maliyesinin İlkeleri.....	27
İKİNCİ BÖLÜM	29
KAMUSAL MALLAR VE HİZMETLER	29
2.1. KAMUSAL MAL VE HİZMETLERİN NİTELİKLERİ.....	31
2.1.1. Tam Kamusal Mal ve Hizmetler	31
2.1.2. Yarı Kamusal Mal ve Hizmetler.....	32
2.1.3. Özel Mal ve Hizmetler	34
2.1.4. Erdemli Mal ve Hizmetler	34
2.1.5. Küresel Mal ve Hizmetler	34
2.2. DIŞSALLIKLAR	35
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	37
TÜRKİYE’DE KAMU KESİMİ	37
3.1. GİRİŞ	39

3.2. MERKEZİ YÖNETİM KURULUŞLARI.....	39
3.2.1. Genel Bütçeli Kuruluşlar	39
3.2.2. Özel Bütçeli Kuruluşlar	41
3.2.3. Düzenleyici ve Denetleyici Kuruluşlar.....	43
3.2.4. Merkezi Yönetim Kuruluşları Bütçe Rakamları.....	44
3.3. SOSYAL GÜVENLİK KURULUŞLARI.....	45
3.4. YEREL YÖNETİMLER (MAHALLİ İDARELER).....	50
3.5. KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ.....	52
3.6. DÖNER SERMAYELER.....	53
3.7. FONLAR	54
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	57
KAMU GİDERLERİ.....	57
4.1. KAMU GİDERLERİ KAVRAMI.....	59
4.2. KAMU GİDERLERİNİN SINIFLANDIRILMASI VE TÜRKİYE’DE DURUM	59
4.2.1. Kurumsal (İdari) Sınıflandırma	61
4.2.2. Fonksiyonel Sınıflandırma	61
4.2.3. Finansman Tipi Sınıflandırma	66
4.2.4. Ekonomik Sınıflandırma.....	66
4.3. KAMU GİDERLERİNİN ARTIŞI.....	69
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	73
KAMU GELİRLERİ.....	73
5.1. TANIM VE KAPSAM.....	75
5.1.1. Vergiler.....	75
5.1.2. Harçlar	76
5.1.3. Resimler.....	78
5.1.4. Şerefîyeler.....	78
5.1.5. Parafiskal Gelirler.....	79
5.1.6. Para ve Vergi Cezaları.....	84

5.1.7. Mülk ve Teşebbüs Gelirleri	85
5.1.8. Özelleştirme Gelirleri	85
5.1.9. Diğer Kamu Gelirleri.....	87
5.1.10. Türkiye’de Kamu Gelirlerinin Dağılımı.....	88
5.2. BORÇLANMA	90
5.2.1. Borçlanma Nedir?.....	90
5.2.2. Borçlanma Nedenleri.....	92
5.2.3. Borçlanma Çeşitleri.....	93
5.3. KAMU GELİRLERİNİN AYRIMI	96
ALTINCI BÖLÜM.....	97
VERGİ TEORİSİ VE UYGULAMASI	97
6.1. GENEL BİLGİ	99
6.2. VERGİLENDİRMEYE İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR	100
6.2.1. Verginin Konusu	100
6.2.2. Verginin Matrahı	101
6.2.3. Vergi Tarifesi	102
6.2.4. Vergiyi Doğuran Olay	103
6.2.5. Vergi İdaresi	103
6.2.6. Vergi Mükellefi	107
6.2.7. Vergi Sorumlusu.....	108
6.2.8. Vergi Muafiyeti ve İstisnası	110
6.3. VERGİLENDİRME SÜRECİ.....	110
6.3.1. Verginin Tarhı	110
6.3.2. Verginin Tebliği	112
6.3.3. Verginin Tahakkuku.....	113
6.3.4. Verginin Tahsili.....	114
6.3.5. Vergi Alacağını Sona Erdiren Diğer Durumlar	114
6.4. VERGİ DÜZEYİNE İLİŞKİN KAVRAMLAR	117
6.4.1. Vergi Yüğü	117

6.4.2. Vergi Kapasitesi	120
6.4.3. Vergi Gayreti	120
6.4.4. Vergi Baskısı	122
6.5. VERGİ MALİYETİ.....	122
6.5.1. Verginin Maliyeti Kavramı	123
6.5.2. Primin Maliyeti Kavramı.....	124
6.5.3. Kapsamı Açısından Vergilemenin Maliyeti	124
6.5.4. İlgili Bulunduğu Taraflar Açısından Vergi veya Primin Maliyeti	126
6.5.5. Başlangıç, Geçici ve Düzenli Maliyetler	133
6.6. VERGİ HARCAMALARI	133
6.7. VERGİ EROZYONU.....	137
6.8. ÇİFTE VERGİLENDİRME	144
6.9. VERGİ REKABETİ.....	146
6.10. VERGİ BİLİNCİ VE AHLAKI.....	147
YEDİNCİ BÖLÜM.....	153
VERGİLENDİME İLKELERİ	153
7.1. TEMEL VERGİLEME İLKELERİ.....	155
7.1.1. Genellik İlkesi	155
7.1.2. Adalet ve Eşitlik İlkeleri.....	156
7.1.3. Kanunilik İlkesi	157
7.1.4. Belirlilik ve Açıklık İlkeleri	157
7.1.5. Verimlilik ve İktisadilik İlkesi.....	158
7.1.6. Diğer İlkeler.....	158
7.2. YARARLANMA İLKESİ.....	158
7.3. VERGİ ÖDEME GÜCÜ İLKESİ.....	159
7.3.1. Konu ve Matrahın Seçimi.....	160
7.3.2. En Az Geçim İndirimi	160
7.3.3. Tarifelerden Yararlanma.....	163

7.3.4. Ayırma İlkesinden Yararlanma	165
7.3.5. Muafiyet ve istisnalar	165
SEKİZİNCİ BÖLÜM.....	167
VERGİLERİN AYRIMI VE YANSIMASI	167
8.1. VERGİLERİN KONULARI BAKIMINDAN AYRIMI	169
8.1.1. Gelir Üzerinden Alınan Vergiler	169
8.1.2. Servet veya Servet Transferinden Alınan Vergiler.....	173
8.1.3. Harcamalar Üzerinden Alınan Vergiler.....	174
8.2. DOLAYLI-DOLAYSIZ VERGİ AYRIMI	178
8.3. VERGİNİN YANSIMASI	180
8.3.1. Kanuni ve Fiili Yansıma.....	181
8.3.2. Sınırlı ve Sınırsız Yansıma.....	181
8.3.3. Mutlak ve Diferansiyel Yansıma.....	181
8.3.4. İleriye ve Geriye Doğru Yansıma.....	182
8.3.5. Yansıma ve Fiyat Düzeyi	184
DOKUZUNCU BÖLÜM.....	187
ÖRNEK SEKTÖR İNCELEMESİ (SAĞLIK HİZMETLERİ VE FİNANSMANI).....	187
9.1. SAĞLIK SİSTEMLERİ	189
9.1.1. Serbest Piyasa Tipi Sağlık Sistemleri.....	190
9.1.2. Refah Yönelimli Tıp Sağlık Sistemleri	190
9.1.3. Kapsayıcı Tıp Sağlık Sistemleri	191
9.1.4. Sosyalist Tıp Sağlık Sistemleri.....	192
9.2. SAĞLIK HAKKI	192
9.3. SAĞLIK HİZMETİ VE FİNANSMANI.....	194
9.3.1. Sağlık Hizmetlerinin Niteliği	194
9.3.2. Sağlık Hizmetlerinin Finansmanı	199
9.3.3. Türkiye’de Sağlık Hizmetlerinin Finansmanı	202
9.3.4. Türkiye’de Global Bütçe Uygulaması.....	206

9.4. TÜRKİYE’DE GENEL SAĞLIK SİGORTASI SİSTEMİ	210
9.4.1. Genel Sağlık Sigortasının Kapsamı	210
9.4.2. Gelir Testi Uygulaması	212
9.4.3. GSS Prim Oranları	215
9.4.4. Sağlık Hizmetlerinden Yararlanma Şartları	217
9.4.5. Finansmanı Sağlanan Sağlık Hizmetleri	217
9.4.6. Finansmanı Sağlanmayan Sağlık Hizmetleri	219
9.4.7. Katılım Payı	220
9.4.8. İlave Ücret	226
9.5. OECD ÜLKELERİNDE KARŞILAŞTIRMALI SAĞLIK VERİLERİ	230